

tegnap leplezték le Svinhufvud szobrát
azóta földresúnyt szemmel baktatok át az üres városon

minden író nagyra nő egyszer
s az író feladata
hogy növesztgesse elhervadt asszonyok virágait
mindaddig míg
irodalom és író létezik

1918

1.

Kivágódott az ajtó
a fejemről megszökött a kalap
az úrnak várnia kell talán őszig is
a kisasszonyoknak otthagyni tüt és cénát
az asszonyoknak a varrógépet
a mulatságból biza semmi sem lesz
mind tönkremegy hogyha szél fúj
micsoda rövidlátó ajtók uram
nem tartanak el egyetlen nyarat

2.

ugyan mit is mondtam
ha nincs ajtó hát nincs is rá szükség
a lovakat mind ellopták uram
ott állnak az erdő szélén
mindegyiken ott van a lovas
puska is van velük uram
én elmegyek mondta a lány
megnyugtattam
csak az urakat ölik meg mint önt is uram
de hát segít-e ez

3.

most mit teszünk óbégatott az asszony
bőgés nem segít itt fürmedt rá az úr
ahogy nem is segített
már három szakállas állt az ajtónyílásban
hiába ravaszkodott
az asszonynak nem kellett semmi más
de egy időre
felkötötték a kristálycsillárra lábánál fogva
és köldökön lötték

JÁVORSZKY BÉLA fordításai

Eeva-Liisa Manner*

B A C H

Áradat,
íves hídakká összeízülő kövek,
veretekkel ékes karmos aranysárkányok lapulnak a vízben,
lépcsők kúsznak felhőszínű házakhoz,
Bruno szelleméhez szárnyalnak s a tömötten többszólamú Pascalhoz,
giottói kék örvényben vihar és szívbeli béke.

* Eeva-Liisa Manner 1921-ben született Helsinkiben. Pályafutását középiskolai tanárnőként kezdte, később egy kiadó szerkesztőségében működött. Ekkoriban jelent meg első kötete (*Mustaa ja punaista — Fekete és vörös*, 1944). 1947-ben hivatalától megvált, azóta az irodalomnak él. Kritikusai és műfordítói tevékenysége is számottevő.

Második kötete (*Kuin tuuli ja pilvi — Mint a szél és felhő*, 1949), akárcsak az első, még hagyományos stílusú volt. Hosszabb hallgatás után azonban, 1956-ban megjelent verseivel (*Tämä matka — Ez az út*) mind gondolatvilágát, mind szabad versformáit tekintve kiforrott, modern lírikusként aratott sikert.

**Időtlen idő:
kupolák támadnak,
gyűrűzve tolongó újabb városok,
szédítő ívek s belőlük szökellő új hidak
vakító szőrű paripákra és szent szamarakra várva;**

**Fénykoronás szamarak; szögek hullnak ki fájón
patkolt patákból, melyek hétszirmú liliumokká nyílvá
méltók, hogy
angyalok illessék csókkal.**

**Fénykoronás szamarak; aranyló tényérok rajtuk,
mindegyikből tíz-tíz sugárküllő lobog,
istentől származó ujjak,
vizesésként zuhogó fényből muzsikát szövök.**

**És kapuk tárulnak, egyre nyílnak, —
megnyílnak óriás bíborcsőrök, hőmpölygő változatok,
ellankadt szárnyak tárulnak, törnek az égre, fúga,
tornyok remegnek, ércgalambok őrizte városok, kupolák
lebegő mozaikja és itten**

Fordította: H. KISS JUDIT

ARVO TURTIAINEN*

E S T E

**Este van,
kásás csésze fönn a hold,
a csillagok kanalak.**

**Homály horkol lenn a köveken,
mohás fenyvesek között
álmodik az éj.**

**A szél most suhogni kezd,
szenderegni nem lehet:
hajnal közelít!**

Fordította: GRÓF JÓZSEF

JEGYZETEK EGY KLASSZIKUS ÉSZT REGÉNYRŐL

EDUARD VILDE: AKI ELADTA A FELESÉGÉT

Az öröm nem mindig volt zavartalan, ha egy-egy észrt kollégával összehozott bennünket a sors. A beszélgetés óhatatlanul elkanyarodott a fordításokhoz, s bizony keresnünk kellett a szavakat... Ők ma is rendszeresen ismertetik és *fordítják* irodalmunk jelentősebb alkotásait, mi viszont inkább évtizedekkel korábbi kiadványokra hivatkozhattunk. Csak egy év óta látszik némi lendület; ennek eredménye volt Vilde utolsó regényének újabb kiadása is. (Első ízben 1933-ban jelent meg, Bán Aladár fordításában.) S bármennyire elkoptatott a „hézagpótló” jelző, most élnünk kell vele, mert itt valóban rések áthidalásáról van szó.

Sokat foglalkoztatta Vildet a cseléd és a földesúr, a zsellér és a földbirtokos viszonya. Különböző esztétikai árnyalással, különböző megoldásokkal ábrázolta *Hideg földre* (1896) című regényében, aztán a századunk elején írt nagy trilógiájában, s ehhez a témához tért vissza utolsó művében, az *Aki eladta a feleségét* című

* ARVO TURTIAINEN 1904-ben született Helsinkiben. A háború éveiben politikai nézetei és forradalmi működése miatt bebörtönözték. A „Kiila” (Ék) nevű baloldali írócsoport vezető egyénisége. Szabadon lebegő, tömör versei Whitman hatását is éreztetik, de eredetit és újat képes alkotni. Intellektuális és gyengéden lírai arculatot mutat költői világképe. Finom érzékel fordított finnre Ady- és József Attila-verseket.